

РОЗДІЛ І. ПРОБЛЕМИ ХОРЕОГРАФІЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

УДК 378.22.637.016:78

Ольга Єременко

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0001-9328-1726

DOI 10.24139/2312-5993/2017.08/003-012

КОНСОЛІДАЦІЙНИЙ ПІДХІД: ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ В ХОРЕОГРАФІЧНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ

У статті висвітлено особливості реалізації консолідаційного підходу в підготовці магістрів-хореографів. Для досягнення поставленої мети було використано комплекс методів дослідження: аналіз, синтез, абстрагування й узагальнення, що забезпечили визначення та висвітлення особливостей реалізації консолідаційного підходу в хореографічно-педагогічній освіті. Доведено, що впровадження консолідаційного підходу є теоретичним підґрунтям забезпечення ефективності підготовки фахівців магістерського рівня в галузі хореографічної педагогіки у взаємодії виконавсько-фахового, педагогічно-практичного, науково-дослідницького напрямів за умови збереження змісту кожного з них.

Ключові слова: консолідаційний підхід, маїстри-хореографи, хореографічно-педагогічна освіта, виконавсько-фаховий напрям, педагогічно-практичний напрям, науково-дослідницький напрям.

Постановка проблеми. Необхідність вирішення завдань наукового осмислення й конструювання освітнього процесу в сучасній вищій школі передбачає винайдення нових можливостей у розробці проблеми підготовки фахівців магістерського рівня. Висвітлення оригінальних підходів до з'ясування цієї проблеми пов'язано обґрунтуванням питань стосовно її теоретико-методологічного розгляду. З цих позицій провідну ідею даної роботи сконцентровано в розкритті пріоритетного концептуального положення, на якому ґрунтується процес підготовки маїстрів-хореографів у педагогічних університетах.

Аналіз актуальних досліджень. Вітчизняна вища школа має значні здобутки в галузі підготовки фахівців у сфері мистецтва (А. Козир, Г. Ніколаї, В. Орлов, О. Отич, Г. Падалка, О. Реброва та ін.). Історія та теорія хореографічного мистецтва й освіти викладені в працях Р. Захарова, Ж. Ж. Новерра та ін. Загальнотеоретичні основи професійної підготовки педагога-хореографа розглядаються в роботах Г. Березової, Л. Бондаренко, А. Ваганової, Є. Валукіна, К. Василенко, К. Голейзовського, Ю. Громова, С. Забрєдовського, Р. Захарова, Т. Калашникової, С. Куценко, Ф. Лопухова, А. Мессерера, О. Мікулінської, А. Тараканової, В. Уральської, Л. Цветкової та ін.

Професійну хореографічну освіту у вищих навчальних закладах у різних ракурсах досліджували науковці О. Філімонова, О. Мартиненко,

Т. Благова, О. Бурля, Т. Медвідь та Н. Терешенко. Професійна підготовка хореографа в нових соціокультурних реаліях з тих чи інших позицій стала предметом наукових розвідок Т. Благової, О. Бойко, Н. Горбатової, Л. Жирова, Т. Саєнко, О. Таранцевої, А. Тарасюк, Л. Цветкової та ін.

Проблемам хореографічної підготовки фахівців присвячені дисертаційні дослідження Л. Андрощук, Т. Благової, О. Ребрової, Ю. Ростовської, Т. Сердюк та ін.

Утім, аналіз літератури з досліджуваної теми, а також вивчення практичного досвіду організації навчального процесу дозволяє зробити узагальнення, що в численних і вагомих надбаннях педагогічної науки обмежено розглянуті питання реалізації консолідаційного підходу в хореографічно-педагогічній освіті.

Мета статті – висвітлити особливості реалізації консолідаційного підходу в підготовці магістрів-хореографів.

Для досягнення поставленої мети було використано комплекс **методів дослідження**: аналіз, синтез, абстрагування й узагальнення, що забезпечили визначення та висвітлення особливостей реалізації консолідаційного підходу в хореографічно-педагогічній освіті.

Виклад основного матеріалу. Центральною ланкою забезпечення ефективності підготовки магістрів хореографічного мистецтва виступає впровадження консолідаційного підходу, що забезпечує взаємодію виконавсько-фахового, педагогічно-практичного, науково-дослідницького напрямів навчання при збереженні змісту кожного з них. Кожен із цих рівнозначущих напрямів, відзначаючись власною специфікою, характеризується внутрішньою спорідненістю і тяжіє до взаємодоповнення, взаємозумовленості та співіснування.

З метою більш глибокого розуміння сутності означеного концептуального підходу слід зупинитися на тлумаченнях «консолідації», які пропонуються у довідковій літературі. Так, термін «консолідація» (від пізньолат. *consolidatio*, від *con (cum)* – разом, заодно і *solido* – уплотнення, укріплення, зрощення) використовується у сфері політики, економіки, фінансів, етнології, соціології, медицини і розглядається як «упрочнення, укріплення будь-чого; об'єднання, згуртування окремих осіб, груп, організацій у напрямку досягнення загальної мети» [1].

Підкреслимо, що стратегію розбудови теоретичних засад підготовки фахівців з хореографічного мистецтва в магістратурі педагогічних університетів характеризує трактовка цілого, що складається із рівно значущих, функціонально детермінованих елементів. Консолідована взаємодія, принципів якої ми дотримуємося, визначає в нашому випадку не підпорядковане поєднання компонентів підготовки, а паритетний аспект функціонально зумовленого їх буття. Системність за такого підходу

визначається не порядковою залежністю компонентів, а тлумаченням їх як функціонально цілісної єдності.

У традиційних поглядах щодо забезпечення магістерської підготовки відбивається пріоритетне, системоутворююче значення науково-дослідницького напрямку. Втім, зауважимо, що такий підхід руйнує мистецькі підвалини підготовки фахівців вищого освітнього рівня в системі хореографічно-педагогічної освіти. Безперечно, якби йшлося про підготовку магістрів у галузі науки або про підготовку викладачів наукових дисциплін надання науково-дослідницькому напрямку підготовки домінантного значення було б цілком виправдано. Але, коли йдеться про підготовку фахівців мистецтва, вважаємо за доцільне підкреслити, що фахова хореографічна підготовка не може інтерпретуватись як нижча за рангом, підпорядкована науково-дослідницьким пріоритетам навчального процесу.

До того ж, педагогічний напрям у контексті цілісного процесу підготовки фахівців з хореографічного мистецтва в магістратурі, за нашим переконанням, також не має права поступатися місцем ні виконавському, ні дослідницькому, оскільки в майбутній педагогічній діяльності фахівців вищого освітнього рівня, викладацька майстерність є не менш значущою, ніж інші напрями підготовки. Вищезазначене дає можливість підкреслити, що консолідаційний підхід забезпечує цілісність системи підготовки магістрів хореографічно-педагогічного профілю на основі функціональної виваженості кожного з визначених напрямів – дослідницького, педагогічного, виконавського.

Розглядаючи визначене методологічне положення, слід підкреслити, що активізація творчої діяльності в процесі реалізації єдності *виконавсько-фахового, педагогічно-практичного й науково-дослідницького напрямів* підготовки магістрів хореографічного мистецтва виступає одним із необхідних завдань навчання в магістратурі. Особливого значення в обґрунтуванні визначеного концептуального положення набуває виокремлення Г. Падалкою таких провідних компонентів навчальної творчої діяльності в мистецтві, як: логічне мислення, емоційні переживання, інтуїтивне осягнення змісту художніх образів; уява. З цих позицій, раціональні підходи є характерними для постановки творчого завдання, висунення творчої мети і її інтелектуального обґрунтування. Аналіз, синтез, узагальнення і систематизація – характерні ознаки творчої діяльності учнів в процесі навчання [5, 116].

Забезпечення єдності виконавсько-фахового, педагогічно-практичного й науково-дослідницького напрямів магістерської підготовки передбачає використання формально-логічних та інтуїтивно-евристичних засобів. Так, уявлення – це психічна діяльність, що полягає у створенні ситуацій мислення, які в цілому ніколи не сприймалися людиною в дійсності. В уявленні відбивається не тільки і не стільки сучасне і минуле, скільки переважно

майбутнє, опосередковане соціальним досвідом, де віддзеркалюються тенденції розвитку об'єктів [7, 504].

Для нашого дослідження провідну роль відіграє визначення науковцями особливостей інтуїтивного процесу у сфері мистецької освіти, а саме: відсутність будь-яких зусиль і ускладнень – дія відбувається легко, без напруження; наявність відчуття впевненості у своїх діях (наприклад, педагоги-хореографи часом твердо переконані, що треба обрати саме такий темп виконання твору, хоч не завжди словесно можуть довести правомірність своєї інтерпретації); швидкість його протікання, відсутність тривалих роздумів (наприклад, фахівці, нерідко, навіть не знаючи художнього твору, можуть з упевненістю впізнати автора, інтуїтивно відчуваючи стиль) [5, 118-119].

У зазначеному контексті, одним із шляхів реалізації єдності виконавсько-фахового, педагогічно-практичного і науково-дослідницького напрямів магістерської підготовки виступає оволодіння майбутніми фахівцями методикою *художньо-педагогічної інтерпретації музики*. Здатність магістрантів до художньо-педагогічної інтерпретації музики як специфічного різновиду виконавської та педагогічної діяльності свідчить про вищий ступінь професіоналізму в галузі хореографічної педагогіки.

Визначаючи сутність взаємодії виконавсько-фахового, педагогічно-практичного й науково-дослідницького напрямів магістерської підготовки, доцільно зазначити, що виконавсько-фаховий напрям забезпечується вільним оволодінням та мобільним використанням магістрантами комплексом розвинених спеціальних знань, умінь і навичок, які уможливають здійснення завдань хореографічного навчання учасників освітнього процесу. У зазначеному контексті передбачається розвиток мистецької компетентності не просто як фахово спрямованих знань, умінь і навичок, а як єдності знань і естетичних переживань, нерозривного зв'язку між розширенням мистецької обізнаності й розвитком емоційної культури особистості. «Знати мистецтво у розмаїтті його жанрів і стилів означає мати великий запас естетичних вражень, широкий досвід інтелектуально-емоційного усвідомлення образного змісту творів, володіти різнобарвною палітрою здатності до художніх роздумів і почуттів» [5, 38].

У контексті нашого дослідження важливою є думка С. Сисоєвої стосовно творчої педагогічної діяльності учителя, формування у нього потреби аналізувати власний педагогічний досвід і впроваджувати педагогічний досвід інших з урахуванням своєї творчої індивідуальності [6, 97]. З цієї точки зору, А. Козир визначає, що навчальний процес як за змістом, так і за формами організації та проведення занять доцільно будувати як процес розвитку, а оволодіння знаннями, уміннями й навичками слід розглядати як складовий елемент розвитку, як його основний засіб. У зв'язку з цим, структура педагогічної діяльності вчителя буде наповнюватися новим

змістом. Згідно із сучасними теоретичними підходами, до її складу повинні входити такі основні компоненти:

- педагогічні цілі й завдання, діапазон яких охоплює як загальні цілі окремого педагогічного закладу, школи, всієї освітньої системи тощо, так і окремі оперативні завдання;
- педагогічні засоби та способи вирішення поставлених завдань;
- аналіз і оцінка педагогічних дій учителя (порівняльний аналіз запланованого й реалізованого в діяльності педагога), що спрямовані на усвідомлення й корекцію педагогом власної праці [2, 91].

Вищезазначене актуалізує проблему педагогічної спрямованості підготовки фахівців у педагогічних університетах. Ця проблема інтенсивно розробляється центральними науковими школами дидактикологічного напрямку й загалом трактується як потрібнісна основа педагогічної праці, як рушійна сила розвитку педагогічних здібностей, як передумова педагогічної майстерності й педагогічної творчості, як стійкий інтерес до педагогічної професії в єдності із суспільною та пізнавальною активністю (І. Зязюн, Н. Кузьміна, О. Мороз, В. Сластьонін та ін.).

Важливою ознакою забезпечення педагогічно-практичного напрямку підготовки виступає педагогічне спрямування виконавської трактовки. З цих позицій варіативні підходи набувають особливого значення. За твердженням Г. Падалки, варіативність, з одного боку, зумовлена необхідністю знаходження найдоцільніших засобів навчання, пошуку найкоротшого шляху до кінцевої мети. З іншого, – можливість варіантної побудови викликана специфікою викладання мистецьких дисциплін, що неодмінно мають визначатись творчими підходами [5, 3]. Крім того, варіативність протистоїть догматизму й авторитарності в системі навчання магістрів мистецтва; вона забезпечує можливість оперативного впровадження передового досвіду, відкриває шляхи експериментальній перевірці новітніх методів і прийомів хореографічного навчання в умовах урахування індивідуального педагогічного стилю.

У річищі консолідаційного підходу, що передбачає концентрацію, згуртування зусиль означених напрямів підготовки з метою забезпечення їх єдності за умови збереження змісту кожного з них, нами розглядаються особливості написання випускних магістерських робіт. Цілеспрямований аналіз наукового доробку С. Гончаренка, М. Кагана, В. Краєвського, М. Ярмаченка та ін. дає підстави для з'ясування загальних орієнтирів підготовки магістерських досліджень та науково-педагогічного керівництва ними.

Важливого значення для висвітлення специфіки науково-дослідницької діяльності магістрантів набуває думка О. Мороза щодо визначення провідного завдання науково-дослідної праці студентів педвузів, яке «полягає, насамперед, у розвитку в майбутніх педагогів нахилу до пошукової, дослідницької діяльності, до творчого вирішення навчально-виховних

завдань, а також у формуванні вмінь і навичок застосування дослідницьких методів для розв'язання практичних питань навчання й виховання підростаючого покоління. Набуття первісного досвіду наукової праці з профільюючих дисциплін і особливо з психолого-педагогічних, може стати початком серйозних наукових пошуків і перетворитися на справу життя педагога» [3, 123]. До того ж, студенти оволодівають навичками роботи з різноманітними інформаційними джерелами з метою розширення науково-педагогічного й методичного кругозору, здобувають уміння організовувати наукові гуртки й керувати їх діяльністю.

Результатом виконаних магістрантами досліджень повинні бути написані роботи, у яких вони проявлять свою здатність до вибору теми, складання методики дослідження, організації та проведення його, здійснення якісного й кількісного аналізу, аргументування своїх висновків, оформлення літератури, що, власне, і забезпечує успішність захисту магістерських робіт.

Слід зазначити, що в педагогіці існують поняття «магістерська випускна робота» (Г. Падалка), «магістерська дисертація» (І. П'ятницька-Позднякова) тощо. Але їх тлумачення зводиться до основної думки про те, що магістерська робота є випускною кваліфікаційною роботою наукового змісту, що відображає хід і розробку обраної теми, відповідає сучасному рівню розвитку освіти й науки та має перспективи для подальшого дослідження. За І. П'ятницькою-Поздняковою, кваліфікаційна функція магістерської роботи вказує на високий рівень підготовки спеціаліста, його наукову компетентність, уміння самостійно проводити науковий пошук, вирішувати конкретні наукові завдання, моделювати пошукову ситуацію, що підтверджується публічним захистом роботи на екзаменаційній комісії [4, 68].

Вважаємо за доцільне підкреслити, що магістерська робота як наукове дослідження характеризує моделювання вже відомих наукових проблем з їх оригінальним підходом у вирішенні поставленої мети, не обов'язковість окреслення кардинально нових, раніше не визначених проблем, що піднімаються в дисертаціях на здобуття наукового ступеня кандидата наук та стоять на щабель вище й різняться процедурою підготовки й захисту.

Зміст магістерської роботи повинен відзначатися нетрадиційними підходами у вирішенні завдань дослідження, новими розробками в методиці дисципліни, в межах якої ведеться пошукова робота, що передбачає обґрунтування положень, гіпотез, наукових фактів, узагальнення, класифікацію та модифікування раніше відомих позицій, або їх висвітлення в новому аспекті. Використання магістрантом необхідних мовних конструкцій передбачає розвинену його здатність до абстрагування, логічного мислення, аргументації суджень, активного застосування наукового апарату, точності формулювань тощо. Цілеспрямований аналіз дозволив з'ясувати основні орієнтири в процесі підготовки магістерських робіт, основними з яких виступають:

- вибір теми роботи, визначення узагальнюючої ідеї;
- з'ясування необхідних методів дослідження;
- актуалізація творчих підходів у науковому пошуку;
- формалізація отриманих результатів.

Відповідно до вищесказаного слід визначити, що обрання матеріалу мистецьких спеціалізацій як поля наукового пошуку зумовлюється їх профілюючим напрямом, у межах якого навіть одна тематика передбачає велику кількість ракурсів дослідження. До того ж, зауважимо, що важливим мотивом вибору теми магістерської роботи є врахування суб'єктивних і об'єктивних характеристик її розкриття. Спостереження практики доводять, що у визначенні напряму магістерської роботи важливо виходити з оцінки дослідницького потенціалу магістранта, його інтересів, схильності до теоретичних узагальнень чи емпіричних пошуків, наявності здібностей і досвіду наукової діяльності.

Обізнаність наукового керівника в колі питань визначеної проблематики відіграє важливу роль у забезпеченні результативності магістерської роботи. Науковий керівник має надавати консультативну допомогу за такими орієнтирами, як: рекомендації щодо джерелознавчої бази дослідження; проведення консультацій з метою надання методичної допомоги; оцінювання змісту магістерської роботи як в цілому, так і за окремими напрямами; надання можливостей для захисту з обґрунтованим відзивом на виконане дослідження; передбачення подальшої перспективи даної роботи. Слід зазначити, що наукова взаємодія керівника й магістранта має відбуватися на основі партнерського діалогу, взаємоповаги, співтворчості.

Важлива передумова ефективності виконання магістерської роботи – з'ясування необхідних методів дослідження, обґрунтування їх функцій у розкритті обраної теми, їх вмотивоване залучення. Науковці визначають головні вимоги до наукового методу, серед яких: детермінованість методу (обумовленість закономірностями як об'єкта, так і пізнавальної діяльності), заданість методу (наявність результату з високим ступенем вірогідності), ефективність як умова досягнення мети із мінімальними зусиллями та максимальними результатами, доступність [4]. До того ж, магістранти мають оволодіти «бібліографічною культурою». Розвиток здатності магістрантів до оцінки джерел наукової інформації за такими критеріями аналізу, як повнота й достовірність, наявність теоретичних узагальнень і критичних підходів тощо має супроводжувати написання магістерської роботи.

Магістерське дослідження є кваліфікаційною роботою, тому слід звернути увагу на мовностилістичну культуру дослідника, що визначає і рівень його загальної культури. Мова та стиль наукового дослідження виокремилися під впливом «наукового етикету», сутність якого полягає в інтерпретації різних точок зору на певну проблему з метою з'ясування

істини. Серед визначальних характеристик наукового тексту дослідники виокремлюють такі, як: цілеспрямованість, відсутність емоційно забарвлених елементів мови, наявність точних висловлювань, використання спеціальної термінології, логічна послідовність тощо [6, 505].

Вважаємо за доцільне, поряд із відомими вимогами (послідовність, логічна виваженість описання) до дослідження, підкреслити необхідність чіткого висвітлення провідної, узагальнюючої ідеї в магістерській роботі, яка є «згустком, ядром наукових роздумів магістранта, відіграючи синтезуючу роль у представленні результатів дослідження» [5, 15]. На рівні сучасних вимог обов'язковим критерієм магістерської роботи виступає дотримання мінімізації теоретичних викладок, яка передбачає відбір тільки тих позицій, положень, фактів, без яких руйнується логічна упорядкованість загальної побудови. Поняття мінімізації торкається висвітлення провідних положень роботи, формалізації теоретичних узагальнень.

З позицій гуманістичної проблематики, що передбачає активність духовної діяльності людини, її відповідальність за винаходи, об'єктивну оцінку явищ, проблема морального вибору молодого науковця, без якої не існує етики науки, відіграє важливого значення. Слід зазначити, що етика науки вивчає принципи, якими керується вчений у своїй пізнавально-пошуковій діяльності, а також поведінці в науковому колективі. Дослідник-початківець повинен усвідомлювати не лише власну зацікавленість в обраному напрямі свого дослідження, а й значущість вирішення даної проблеми для науки. Зважаючи на це, вважаємо за доцільне підкреслити, що проблема етики науки розглядається в тісному взаємозв'язку з розвитком гуманістичної культури суспільства й передбачає реалізацію соціальної відповідальності та етикогуманістичну позицію науковця. Отже, слід констатувати, що на сьогодні проблема «наука-етика» має багато резервів у вивченні.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Таким чином, упровадження консолідаційного підходу визначено теоретичним підґрунтям забезпечення ефективності підготовки фахівців магістерського рівня в галузі хореографічної педагогіки у взаємодії виконавсько-фахового, педагогічно-практичного, науково-дослідницького напрямів за умови збереження змісту кожного з них.

Результати проведеної роботи свідчать про необхідність і своєчасність розгляду проблеми забезпечення консолідаційних процесів у хореографічній освіті та дозволяють висвітлити низку питань щодо з'ясування специфічних ознак реалізації означених процесів під час хореографічної підготовки магістрів.

Насамкінець підкреслимо, що дана публікація актуалізує далеко не все коло питань у контексті обраної тематики. Потребують подальшої наукової розробки питання щодо технологічного забезпечення втілення консолідаційного підходу в процес навчання магістрів хореографічного

мистецтва, шляхів забезпечення спорідненості стильових закономірностей створення виконавських образів у напрямі розвитку художніх смаків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. (2001). К.: Ірпінь (*Great explanatory dictionary of contemporary Ukrainian language. (2001). K.: Irpin*).
2. Козир, А. В. (2008). *Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти*. К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова (Kozyr, A. V. (2008). *Professional skills of music teachers: theory and practice of formation in the system of multilevel education*. K.: Publishing house of the National pedagogical university named after M. P. Drahomanov).
3. Мороз, О. Г., Падалка, О. С., Юрченко, В. І. (2003). *Педагогіка і психологія вищої школи*. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова (Moroz, O. H., Padalka, O. S., Yurchenko, V. I. (2003). *Pedagogy and psychology of higher education*. K.: Publishing house of the NPU named after M. P. Drahomanov).
4. П'ятницька-Позднякова, І. С. (2003). *Основи наукових досліджень у вищій школі*. Київ (Piatnytska-Pozdniakova, I. S. (2003). *Fundamentals of research in higher education*. Kyiv).
5. Падалка, Г. М. (2008). *Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін)*. К.: Освіта України (Padalka, H. M. (2008). *Pedagogy of art (theory and methodology of teaching artistic disciplines)*. K.: Education of Ukraine).
6. Сисоєва, С. О. (1996). *Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня*. К.: Поліграфкнига (Sysoieva, S. O. (1996). *Teacher training for the formation of a student's creative personality*. K.: Polygraphbook).
7. Кремінь, В. Г., Горлача, М. І. (Ред.). (2004). *Філософія*. Х.: Прапор (Kremeny, V. H., Horlach, M. I. (Ed.). (2004). *Philosophy*. Kh: Flag).

РЕЗЮМЕ

Еременко Ольга. Консолидационный подход: особенности реализации в хореографически-педагогическом образовании.

В статье освещены особенности реализации консолидационного подхода в подготовке магистров-хореографов. Для достижения поставленной цели был использован комплекс методов исследования: анализ, синтез, абстрагирование и обобщение, которые обеспечили определение и освещение особенностей реализации консолидационного подхода в хореографически-педагогическом образовании. Доказано, что внедрение консолидационного подхода является теоретическим основанием обеспечения эффективности подготовки специалистов магистерского уровня в области хореографической педагогики во взаимодействии исполнительно-профессионального, педагогически-практического, научно-исследовательского направлений при условии сохранения содержания каждого из них.

Ключевые слова: консолидационный подход, магистры-хореографы, хореографически-педагогическое образование, исполнительно-профессиональный направление, педагогически-практическое направление, научно-исследовательский направление.

SUMMARY

Yeremenko Olha. Consolidation approach: peculiarities of implementation in the choreographic-pedagogical education.

The article reveals the peculiarities of implementation of the consolidation approach in the preparation of masters-choreographers. In order to achieve this goal, a set of research methods was used: analysis, synthesis, abstraction and generalization, which had provided

the definition and highlighting the peculiarities of implementation of the consolidation approach in choreographic-pedagogical education. It is proved that introduction of the consolidation approach is the theoretical basis for ensuring the effectiveness of training specialists at the master level in the field of choreographic pedagogy in the interaction of the executive- professional, pedagogical-practical and research directions, if the content of each of them is preserved.

In this context, one of the ways to realize the unity of the executive-professional, pedagogical-practical and research directions of master's training is mastering by the future specialists of the method of artistic-pedagogical interpretation of music. The ability of masters to artistic-pedagogical interpretation of music as a specific kind of performing-pedagogical activity shows a higher degree of professionalism in the field of choreographic education.

The results of conducted work show the necessity and timeliness of considering the problem of providing consolidation processes in choreographic education and allow elucidating a number of issues concerning the study of specific features of the implementation of these processes during masters' choreographic training.

It is emphasized that the presented publication does not update the whole range of issues in the context of the chosen topic. Further scientific development need the issues of technological support for the implementation of a consolidation approach in the process of training masters of choreographic art, ways of ensuring the affinity of stylistic patterns of creating performing images in the direction of developing artistic tastes.

Key words: *consolidation approach, masters-choreographers, choreographic-pedagogical education, executive-professional direction, pedagogical-practical direction, research direction.*

УДК [371.1:78+371.212.52]

Ольга Лобова

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0001-7028-043X

DOI 10.24139/2312-5993/2017.08/012-023

ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ МУЗИЧНО-ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Метою статті є розкриття педагогічних основ музично-хореографічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у ВНЗ. Методами системного та порівняльного аналізу фахової літератури та педагогічного досвіду доведено доцільність комплексного формування професійно спрямованої музично-хореографічної культури студентів під час аудиторних занять, педагогічної практики та самостійної роботи. Практичне значення статті полягає в наведенні конкретних рекомендацій щодо організації музично-хореографічної підготовки студентів. Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні методики формування музично-хореографічної культури майбутніх вихователів ДНЗ.

Ключові слова: *музично-хореографічна підготовка, майбутні вихователі, дошкільники, дошкільні навчальні заклади, музично-хореографічна культура особистості, педагогічні основи, методологічні підходи, зміст, форми, методи підготовки.*